FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Babeş-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Greco-Catolică
1.3 Departamentul	Departamentul Blaj
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licenţă
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie greco-catolică pastorală (la Blaj) / Licențiat în teologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				KLR0025 **Teologie Fundamentală**			
2.2 Titularul activităţilor de curs				Prof. dr. Cristian Barta			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Prof. dr. Cristian Barta			
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuţia fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					32
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					25
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					20
Tutoriat					3
Examinări					3
Alte activităţi: -					

3.7 Total ore studiu individual	83
3.8 Total ore pe semestru	125
3.9 Numărul de credite	5

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu este cazul
4.2 de competenţe	• Nu este cazul

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	• Prezenţa la prelegeri
5.2 De desfăşurare a seminarului/laboratorului	• Prezenţa şi intervenţiile la seminar, preluarea temei de seminar, elaborarea şi susţinerea seminarului, predarea la timpul stabilit

6. Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	În urma studierii acestei discipline, studentul trebuie să poată: • Să-şi însuşească, să cunoască, să înţeleagă şi să utilizeze principiile, mijloacele, metodele, procedeele şi conceptele-limbajul-terminologia specifice Teologiei Fundamentale; • Să prezinte şi să evalueze elementele fundamentale şi obiective ale experienţei religioase; • Să dezvolte o reflecţie critică şi constructivă în interiorul domeniului. • Să înţeleagă legătura dintre teologia fundamentală şi celelalte discipline teologice.
Competenţe transversale	• Să poată integra competenţele profesionale dobândite în urma cursului cu elementele specifice celorlalte discipline sau chiar domenii de studii, în virtutea interdisciplinarităţii; • Să poată dialoga cu principalele curente ale culturii contemporane pe tema sacrului şi a credinţei, prezentând argumente privind credibilitatea crdinţei catolice.

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Cursul are finalitatea de a oferi studentului o privire de ansamblu asupra naturii, formelor şi scopului revelaţiei lui Dumnezeu, ajutându-l astfel să înţeleagă importanţa esenţială a autodezvăluirii Sfintei Treimi pentru mântuirea neamului omenesc. Studentul va fi ajutat să înţeleagă importanţa esenţială a credinţei în viaţa omului. De asemenea, i se va oferi o viziune autentic catolică asupra naturii credinţei care este, în acelaşi timp, darul lui Dumnezeu şi răspuns al omului la revelaţia divină
7.2 Obiectivele specifice	• Insuşirea, cunoaşterea, înţelegerea şi utilizarea principiilor, mijloacelor, metodelor şi limbajului specifice Teologiei Fundamentale; • Dezvoltarea unei reflecţii critice şi constructive în interiorul domeniului; • Să cunoască: statutul epistemologic al teologiei; geneza şi natura teologiei fundamentale; etapele revelaţiei din Vechiul Testament; revelaţia cristică; revelaţia, istoria şi mântuirea omului; raportul dintre revelaţie şi Biserică; infailibilitatea Bisericii; Catolicitatea credinţei, credibilitatea credinţei, virtute supranaturală; structura dialogică a credinţei; subiectul credinţei; credinţa şi rugăciunea; credibilitatea credinţei; credinţă, har şi libertate.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	**Metode de predare**	**Observaţii. Bibliografie**
CURS 1. Definiţia, natura şi istoricul disciplinei *Teologia fundamentală*. Revelaţia: posibilitate, necesitate. Raportul dintre Revelaţie şi Cuvântul lui Dumnezeu.	Prelegere / expunere, prezentare, explicaţii, exemplificări.	**Bibliografie:** Mărtincă Isidor, *Scheme de Teologie Fundamentală*, pp. 133-135; 148-168.
CURS 2. Naşterea şi dezvoltarea teologiei fundamentale Română Unită cu Roma, Greco-Catolică.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Barta Cristian, *Despre naşterea teologiei fundamentale în teologia greco-catolică românească: Simeon Micu*, pp. 70-80.
CURS 3. **Revelaţia în Vechiul Testament (I)**: Revelaţia naturală. Revelaţia supranaturală: Revelaţia primară.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Constituţia dogmatică despre revelaţie *Dei Verbum*, nr. 1-2; Lavatori Renzo, *Dumnezeu şi Omul,* pp. 60-64**;** Mărtincă Isidor, *Scheme de Teologie Fundamentală*, pp. 136-148; Bisoc Iosif, *Shemà Israel*, pp. 71-84.
CURS 4. **Revelaţia în Vechiul Testament (II):** Revelaţia supranaturală: Cuvântul Legământului. Revelaţia supranaturală: Cuvântul profetic.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Constituţia dogmatică despre revelaţie *Dei Verbum*, nr. 3; Lavatori Renzo, *Dumnezeu şi Omul,* pp. 64-83; Mărtincă Isidor, *Scheme de Teologie Fundamentală*, pp. 139-143; Bisoc Iosif, *Shemà Israel*, pp. 85-101.
CURS 5. Isus Hristos este plinătatea Revelaţiei, adică	Prelegere,	**Bibliografie:** Constituţia dogmatică despre

desăvârşeşte Cuvântul creator, Cuvântul Legământului şi Cuvântul profetic.	exemplificări	revelaţie *Dei Verbum*, nr. 4-5; Lavatori Renzo, *Dumnezeu şi Omul,* pp. 87-168; Barta Cristian, *Revelarea trinităţii lui Dumnezeu în Evanghelia după Ioan*, pp.125-135; Bisoc Iosif, *Shemà Israel*, pp. 102-107.
CURS 6. Raportul dintre plinirea Revelaţiei şi plinirea timpurilor. Revelaţia, istoria şi mântuirea omului: Revelaţia ca autoîmpărtăşire a lui Dumnezeu prin Cuvânt; Raportul dintre Revelaţie şi istorie; De la Evanghelie la Isus istoric; Raportul dintre Revelaţie şi mântuire.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Lavatori Renzo, *Dumnezeu şi Omul,* pp. 19-33; 36-58; Mărtincă Isidor, *Scheme de Teologie Fundamentală*, pp. 214-229; Miclea Ioan, *Existenţa istorică a lui Isus Hristos*, pp. 11-41.
CURS 7. Revelaţia şi Biserica: Revelaţia s-a încheiat cu Apostolii. Biserica este generată de Cuvântul lui Dumnezeu; Biserica transmite oamenilor Cuvântul lui Dumnezeu - Tradiţie, Sf. Scriptură, Magister.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Constituţia dogmatică despr *Dei Verbum*, nr. 7-25; Lavatori Renzo, *D Omul,* pp. 281-328; Mărtincă Isidor, *S Teologie Fundamentală*, pp. 204-213; B *Shemà Israel*, pp. 178-194.
CURS 8. Autoritate. Infailibilitatea Bisericii şi I infailibil: Infailibilitatea Bisericii in *credendo* şi *in docen fidei* al poporului lui Dumnezeu şi Magisterul Bisericii infailibilităţii Magisterului. **Immutabilitatea şi d dogmelor.**	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Constituţia dogmatică despre Biserică *Lumen Gentium*, nr. 25; Mărtincă Isidor, *Scheme de Teologie Fundamentală*, pp. 315-318.
CURS 9. Credinţa supranaturală: Credinţa lui Avraam, adeziune personală şi absolută la Cuvântul lui Dumnezeu; Credinţa supranaturală, cunoaştere teologală a lui Dumnezeu; Structura dialogică a credinţei supranaturale.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Lavatori Renzo, *Dumnezeu şi Omul,* pp. 169-185; Ocariz Fernando - Blanco Arturo, *Teologia Fondamentale*, 133-162.
CURS 10. Subiectul credinţei supranaturale: Israel, poporul lui Dumnezeu; Biserica, subiect al credinţei. **Credinţă în Dumnezeu, credinţă în Hristos şi încredere deplină în Biserică. Credinţa supranaturală, principiu operativ în subiectul credincios**: Credinţa model a Mariei. Lucrările credinţei; Credinţă şi rugăciune.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Lavatori Renzo, *Dumnezeu şi Omul,* pp. 181-210; Ocariz Fernando - Blanco Arturo, *Teologia Fondamentale*, pp. 163-205; Bisoc Iosif, *Shemà Israel*, pp. 165-177.
CURS 11. Sensul şi necesitatea întrebării despre credibilitatea credinţei: Necesitatea unei justificări prudente a credinţei în faţa exigenţelor raţiunii; Prezenţa, în Revelaţie, a unor elemente care justifică credinţa creştină; Principalele răspunsuri teologice cu privire la problema credibilităţii; Critica fideismului din perspectiva teologiei catolice.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Lavatori Renzo, *Dumnezeu şi Omul,* pp. 211-248; Ocariz Fernando - Blanco Arturo, *Teologia Fondamentale*, pp. 207-234.
CURS 12. Motivele credibilităţii în Vechiul Testament şi în Noul Testament: proorociile, minunile, învierea lui Isus Hristos – istoricitate, semnificaţie teologică.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Mărtincă Isidor, *Scheme de Teologie Fundamentală*, pp. 169-178, 230-255.
CURS 13. Motivele pentru a crede în Cuvântul lui Dumnezeu prezent în Biserică: Mărturia Bisericii cu privire la Isus Hristos; Structura, viaţa şi doctrina Bisericii sunt motive de credibilitate; Trăirea autentică a credinţei, motiv de credibilitate pentru aproapele nostru.	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Ocariz Fernando - Blanco Arturo, *Teologia Fondamentale*, pp. 341-370.
CURS 14. CURS 14. Studiu de ansamblu asupra credibilităţii Revelaţiei: dinamica libertăţii şi a harului. **Abaterile de la credinţă:** erezie, apostazie. **Importanţa credinţei în viaţa preotului şi a laicului greco-catolic. Concluzii.**	Prelegere, exemplificări	**Bibliografie:** Lavatori Renzo, *Dumnezeu şi Omul,* pp. 249-280; Ocariz Fernando - Blanco Arturo, *Teologia Fondamentale*, pp. 371-400.

Bibliografie

Balthasar Hans Urs, *Crezul. Meditaţii la Simbolul de credinţă apostolic*, trad. Ioan I. Ică Jr., Ed. Galaxia Gutemberg, Târgu Lăpuş, 2004.

Barta Cristian, *Despre naşterea teologiei fundamentale în teologia greco-catolică românească: Simeon Micu*, «*Teologie Dogmatică Fundamentală»(Blaj, 1876),* în volumul *Şcolile greco-catolice ale Blajului - 250 de ani de credinţă şi cultură*, Ed. Buna Vestire, Blaj, 2005, pp. 70-80.

Barta Cristian, *Revelarea trinităţii lui Dumnezeu în Evanghelia după Ioan*, sub tipar în *Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Theologia Graeco-Catholica Varadiensis*, an. XLX, 1/2005, 12 pp.

Bisoc Iosif, *Shemà Israel*, Ed. Serafica, Roman, 2003, 219 pp.

Conciliorum Oecumenicorum Decreta, sub îngrijirea Institutului de Stiinţe religioase, Ed. Dehoniane, Bologna, 1996.

Conciliul Ecumenic Vatican II: Constituţii, decrete, declaraţii, trad. Arhiepiscopiei Romano-Catolice de Bucureşti, Editat de «Kirche in Not», Nyireghaza, 1990.

Enciclopedia di Teologia Fondamentale, sub coordonarea lui Giuseppe Rugieri, Ed. Marietti, Genova, 1987.

Ioan Paul al II-lea, Enciclica *Fides et ratio*, 1998.

Lambiasi Francesco, *Teologia Fundamentală*, trad. rom. de Anton Istoc, Ed. Presa Bună, Iaşi, 1994.
Lavatori Renzo, *Dumnezeu şi Omul,* trad. Alexandru Buzalic, Ed. Galaxia Gutemberg, Tg. Lăpuş, 2009.
Louth Andrew, *Desluşirea Tainei. Despre natura teologiei*, trad. Mihai Neamţu, Ed. Deisis, Sibiu, 1999.
Mărtincă Isidor, *Scheme de Teologie Fundamentală*, Ed. Gramar, Bucureşti, 2002.
Ocariz Fernando - Blanco Arturo, *Teologia Fondamentale*, Associazione Apollinarie Studi, Roma, 1997.
Rahner Karl, *Tratat fundamental despre credinţă. Introducere în conceptul de creştinism*, Ed. Galaxia Gutemberg, Târgu Lăpuş, 2005.
Ratzinger Joseph, *Introducere în creştinism: prelegeri despre Crezul Apostolic*, trad. Mihăiţă Blaj, Ed. Sapientia, Iaşi, 2004.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	**Observaţii. Bibliografie**
S. 1: Prezentarea temelor, a modului de desfăşurare şi a metodologiei seminarului de *Teologie Fundamntală*. Indicarea principalelor repere bibliografice pentru fiecare temă.	Prezentare, explicaţii, aplicaţii.	Studentul se documentează şi lucrează independent
S. 2: Literatură teologică greco-catolică, inedită şi editată, cu privire la teologia fundamentală în sec. al XIX-lea.	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie: Barta Cristian,** *Teologia dogmatica a lui Iosif Tarţa*, pp. 75-84; Idem, *Principiile religiei în gândirea lui Ioan Raţiu*, pp. 3-14.
S. 3. Revelaţia divină în viziunea Conciliului Vatican I.	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Constituţia dogmatică despre Biserica Catolică *Dei Filius*, cap. II-IV în *Conciliorum Oecumenicorum Decreta*, sub îngrijirea Institutului de Stiinţe religioase, Ed. Dehoniane, Bologna, 1996, pp. 806-809.
S. 4: Revelaţia divină în viziunea Conciliului Vatican II.	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Constituţia dogmatică despre Biserică *Lumen Gentium*, în *Conciliul Ecumenic Vatican II: Constituţii, decrete, declaraţii*.
S. 5: Studiu de caz: Revelaţia în *Evanghelia după Ioan*.	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Barta Cristian, *Caracteristicile Revelaţiei dumnezeieşti în Evanghelia după Ioan*, pp. 13-22.
S. 6: Raportul dintre Isus din istorie şi Hristosul credinţei.	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Miclea Ioan, *Existenţa istorică a lui Isus Hristos*, pp. 11-41.
S. 7: Raportul dintre Revelaţie şi iubirea divină	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Balthasar Hans Urs, *Iubirea, formă a Revelaţiei*.
S. 8: Revelaţia şi experierea prezenţei lui Dumnezeu prin Cuvânt.	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Barta Cristian, *Epistemologie Teologică*, pp. 25-91.
S. 9: Revelaţie divină şi autoritate bisericească (magisterială).	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Barta Cristian, *Epistemologie Teologică*, pp. 226-246.
S. 10: Revelaţie divină şi îndumnezirea omului în teologia Sf. Atanasie cel Mare.	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Sfântul Atanasie cel Mare, *Scrieri. Partea întâi*, trad., intr. şi note de Dumitru Stăniloae, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1987.
S. 11: Dimensiunea supranaturală a credinţei.	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Mărtincă Isidor, *Scheme de Teologie Fundamentală*, pp. 179-200.
S. 12: Credinţa catolică în faţa provocărilor seecularizării.	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Jürgen Habermas, Joseph Ratzinger, *Dialectica secularizării. Despre raţiune şi religie*.
S. 13: Credinţa catolică în faţa provocărilor relativismului.	Prezentare şi dezbateri	**Bibliografie:** Ratzinger Joseph, *Europa în criza culturilor*.
S. 14: Concluzii, rezumat, evaluarea seminarului;		

Bibliografie

Balthasar Hans Urs, *Iubirea, formă a Revelaţiei*, trad. Ioan Inesc, Ed. Galaxia Gutemberg, Târgu Lăpuş, 2005.
Barta Cristian, *Caracteristicile Revelaţiei dumnezeieşti în Evanghelia după Ioan*, în *Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Theologia Graeco-Catholica Varadiensis*, an. XLX, 1/2005, pp. 13-22.
Barta Cristian, *Epistemologie Teologică*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2008, 308 pp.
Barta Cristian, *Principiile religiei în gândirea lui Ioan Raţiu*, în STUDIA UNIVERSITATIS BABES-BOLYAI. THEOLOGIA GRAECO-CATHOLICA VARADIENSIS, 1-2/LVI, 2011, P. 3-14.
Barta Cristian, *Teologia dogmatica a lui Iosif Tarţa*, *STUDIA UNIVERSITATIS BABES-BOLYAI, THEOLOGIA CATHOLICA*, 2009, P.75-84.
Conciliorum Oecumenicorum Decreta, sub îngrijirea Institutului de Stiinţe religioase, Ed. Dehoniane, Bologna, 1996.
Conciliul Ecumenic Vatican II: Constituţii, decrete, declaraţii, trad. Arhiepiscopiei Romano-Catolice de Bucureşti, Editat de

«Kirche in Not», Nyireghaza, 1990.
Jürgen Habermas, Joseph Ratzinger, *Dialectica secularizării. Despre raţiune şi religie*, trad. de Delia Marga, introducere de Andrei Marga, Apostrof, Cluj-Napoca, 2005.
Miclea Ioan, *Existenţa istorică a lui Isus Hristos*, Ed. Viaţa Creştină, Cluj-Napoca, 1995.
Ratzinger Joseph, *Europa în criza culturilor*, trad. de Delia Marga, introducere de Andrei Marga, Ed. Apostrof, Cluj-Napoca, 2008.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conţinuturile disciplinei sunt coroborate cu aşteptările comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori din domeniul programului.
- Conţinuturile disciplinei răspund exigenţelor parohiei, fişei postului de muncă din domeniul bisericesc, educativ, caritativ, catehetic sau formativ şi voluntariat.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însuşirea conţinuturilor	Examen scris final	60 %
	Subiectele pentru examen vor fi alese din cadrul tematicii prezentate la curs.	Examenul scris va dura 2 ore.	
10.5 Seminar/ laborator	Participarea activă la dezbateri.	Evaluarea participării active la dezbateri.	10 %
	Elaborarea lucrării scrise	Evaluarea lucrării scrise	30%
	Pentru a fi luată în considerare nota de la seminar este necesară obţinerea notei de trecere la examenul scris final de la sfârşit de semestru.	Prezentarea la examenul final este condiţionată de întocmirea lucrării de seminar, pe temele propuse de titularul cursului, dar şi de predarea acestuia titularului de curs - în format electronic pe e-mail (crisbarta@yahoo.com).	

10.6 Standard minim de performanţă

- Însuşirea materialului de învăţat.
- Probarea dezvoltării competenţelor specifice acumulate (profesionale, transversale).
- Finalizarea lucrării de seminar.
- Obţinerea a minimum nota 5 (atât la evaluare examenului scris, cât şi la evalurea seminarului)

Data completării | Semnătura titularului de curs | Semnătura titularului de seminar

25.09.2018

Data avizării în departament | Semnătura directorului de departament

01.10.2018